

Kristiina Seiton
Terviseamet
info@terviseamet.ee

Teie 13.10.2025 nr 9.3-2/25/2776-5

Meie 21.11.2025 nr 13-2/3224-37

Vastuskiri

Austatud Kristiina Seiton

Täname Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostööst.

Olete oma kirjas välja toonud mitmeid täiendavaid tähelepanekuid, millele vastame punktide kaupa.

1. Juhul kui kaevandusloa menetluse raames selgub, et kaevandustegevusega kaasnevaid (sh liiklusega) müra normtasemeid müratundlike hoonetega alades ületatakse, tuleb kavandada leevendavaid meetmeid ning hinnata nende efektiivsust. Sama kehtib ka vibratsioonitasemetele. Amet palub olla müra- ja vibratsioonitasemete hindamisel kaasatud. Müratundlike hoonetega aladele kehtivad keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi KeM määrus nr 71) toodud normtasemed (sh maksimaalsed müratasemed). Uued nõuded siseruumis leviva vibratsiooni ja müra ohutusele elamutes kehtestatakse rahvatervishoiu seaduse § 16 lg 5 alusel.

Selgitame, et tingimus kuulub arvestamisele järgmises etapis ehk loataotluse menetluses.

2. Välja on toodud järgnev: „MaaPS § 55 lg 13 sätestab, et maavara kaevandamist võib lubada elamule lähemale kui 100 meetrit vaid maaomaniku nõusolekul. Maakonna teemaplaneering on maaomandi ülene strateegiline dokument ja selle raames maaomaniku nõusoleku garantiid ei saa. Kaevandamisloa menetluse raames lepatakse kokku täpne kaugus elamust. Seetõttu on planeeringu koostamisel võetud lähenemine, et selleks, et omada kindlust planeeringu realiseeritavuse osas, alustati riigihuviga alade otsimist 100 m kauguselt tundlikkust objektist. Kui maaomanik on nõus, saab planeeringu lahendusest erinevalt kaevandamisloa taotlemisel kokku leppida karjääri piiri paiknemise elamule lähemale kui 100 m“ Amet märgib, et kinnistute omanikud ning kasutus võivad muutuda, mistõttu on oluline, et arvestatakse ka võimalike tulevaste olukordadega. Sõltumata elamute kaugusest tuleb maa-aladel tagada vastava mürakategooria normtasemed.

Selgitame, et maaomanikega kokkulepete leidmine toimub kaevandamisloa taotlemise menetluses. Seletuskirja sõnastust ptk 2.1.1.3 on täpsustatud järgnevalt: "Kui kaevandamisloa taotluse menetluse käigus maaomanik on nõus..."

3. Välja on toodud järgnev: „Kaasamiskoosolekute arutelude tulemusena hinnati esitatud argumente ja seisukohti. Teemaplaneeringu töörühmas planeeringu korraldajaga otsustati

sotsiaalse aktsepteeritavuse leidmiseks, et lubjakivi kaevandamisalade määramisel arvestatakse võimalusel 500-meetrise puhvri ulatusega tundlike objektide ümber. “Amet nõustub, et 500 m või rohkem puhverala lubjakivi kaevandamise puhul on vajalik. Eriti arvestades, et lubjakivi kättesaamiseks võimalikud kaevandusviisid on väga mürarikkad ning tekitavad palju vibratsiooni.

Tähelepanek on teadmiseks võetud.

4. Teemaplaneeringus on märgitud kõrge prioriteediga lubjakivi kaevandamise alad, mis on võimalik ja vajalik esmajärjekorras kasutusele võtta: Harku 1, Harku 2, Harku 3 ja Harku 4 alad; Väo piirkonna alad, Jägala 3 ja Maardu III (põhjapoolne ala) alad. Amet juhib tähelepanu, et Harku 1,2,3,4 alade lähiumbrusesse jääb Tammi tee 15 (72701:001:0139) kinnistu, millele rakenduvad KeM määruses nr 71 lisas 1 toodud II mürakategooria normtasemed. Arvestades asjaolu, et liiklus hakkaks tõenäoliselt kulgema mööda Tammi teed ja kavandatavad kaevandamise alad asuvad Tammi tee 15 kinnistu ümbruses, on amet kahtleval seisukohal, et müra- ja vibratsioonitasemed elamualal on uute kaevandamisalade olemasolul tagatud. Seetõttu tuleb enne tegevuse kavandamist veenduda, et elamualal oleksid müra- ja vibratsioonitasemed tagatud või leida muu viis, kuidas Tammi tee 15 kinnistul elavad inimesed ei peaks taluma kaevandustegevusest tekkivaid häiringuid.

Nõustume Terviseametiga ja selgitame, et lisaks Tammi tee 15 elamule jääb planeeritavate Harku riigi huviga alade mõjualasse veel tundlike objekte, kus kaevandamisest tulenevate müra ja vibratsiooninormide tagamine on keeruline. Planeering on neile tähelepanu osutanud ja toonud välja, et kaevandamislubade taotlemisel tuleb arvestada müra ja vibratsiooni normtasemetega. Täpsed tingimused, mõjualad ja leevendavad meetmed selgitatakse välja loamenetluse etapis. Maakonnaplaneering saab juhtida tähelepanu ja tuua välja tingimused, millega tuleb arvestada loamenetluse käigus.

5. Jägala 4 lubjakivi kaevandamise ala kohta on öeldud järgnevat: „Ca 300 m kaugusel, teisel pool Jägala jõge asub Jägala tiheasustusala. Seega jääb osa tiheasustusalast kaevandamise mõjualasse. Tiheasustusala põhjaossa, mis jääb kaevandamisalale kõige lähemale, on koostatava üldplaneeringu järgi kavandatud elamuarendus.“ Ja veel „Kaevandamisloa menetluses võtta arvesse Kassi tee ääres asuvaid eluhooneid, mille 500 m puhver ulatub kaevandamisalale. Tagada alal kaevandamisel nende suhtes müranormide järgmine;“ Lisaks veel: „Kaevandamisloa menetluses anda hinnang, kuidas võib kaevandamine mõjutada tiheasustusala loomist teisele poole Jägala jõge;“ Amet nõustub, et müra- ja vibratsioonitasemeid tuleb hinnata ja vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid. Amet peab oluliseks, et tegevuse puhul kaalutakse, kas elamualade elluviimine aktiivse kaevandustöö ajaks on mõistlik ja kas tulevastele elanikele on võimalik nõuetele vastav elukeskkond tagada. Amet juhib tähelepanu, et ka normidele vastav müra, eriti arvestades tööstusmüra norme, võib olla häiriv.

Tähelepanek on teadmiseks võetud ning kuulub arvestamisele kaevandamisloa menetluses.

6. Välja on toodud järgnev: „Praktikas on müra allikale lähimad eluhooned tihti sellised, mille maa juhtotstarve on üldplaneeringu järgi maatulundusmaa või üldse määramata ning seega seaduse mõistes seal müranormtasemed ei kehti.“ Amet juhib tähelepanu, et üldiselt on kohalike omavalitsuste üldplaneeringutes täpsustatud, milline mürakategooria rakendub alale, millele juhtotstarvet ei ole määratud. Näiteks käsitletakse hajaasustuses juhtotstarbeta ala tavaliselt II mürakategooria alana.

Selgitame, et KSH aruande peatükis 7.14.1 on välja toodud, et praktikas ei ole üldplaneeringutes alati mürakategooriad määratud ning see seab neil aladel elavad inimesed ebasoodsasse olukorda. KSH aruande peatükis 8.1 on välja toodud, et inimeste heaolu tagamiseks oleks tarvis korrastada

ja kaasajastada müra-alast seadusandlust.

7. Välja on toodud järgnev: „Kaevandamistegevustest tuleneva müra osas kehtivas seadusandluses ühest ja selget piirnormi ei ole.“ Ja veel: „Siiski tuleb rõhutada, et inimeste tervise kaitseks on vajalik müra alase seadusandluse korrastamine selliselt, et keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määruses nr 71 ja sotsiaalministri 4. märtsi 2002. a määruses nr 42 toodud piirväärtused oleksid üheselt mõistetavad ja rakendatavad ka siis kui üldplaneeringuga on maa juhtotstarve kas maatulundusmaa või üldse määramata ning koosmõjude hindamisel võetakse arvesse ka transpordi- ja tööstusmüra omavahelist kumuleerumist“. Ameti hinnangul tuleks praegu kehtiva seadusandluse järgi kaevandusalal levivat müra (sh transpordimüra) käsitleda kui tööstusmüra, väljaspool kaevandusala teedel liikuvate sõidukite (kaevandustegevuse transpordi) müra kui liiklusmüra.

Võtame tähelepaneku teadmiseks ja lisame, et vastav Terviseameti hinnang võiks kajastuda seadusandluses.

8. Välja on toodud järgnev: „Lisaks joonisel kuvatutele asub üks eluhoonena registreeritud hoone (Kadaja tee 12) ala sees, kuid hoone ei ole kasutuses eluhoonena (mõju hindamise aruande koostamise ajaks juba hävitatud“ Amet juhib tähelepanu, et KeM määruses nr 71 toodud normtasemed on mõeldud müratundlike hoonetega aladele. Kui 100% elamumaa sihtotstarbega kinnistul praegu ei asu elamuid, siis ei tähenda, et seal ka tulevikus ei saa elamuid olema. Seega on amet seisukohal, et Kadaja tee 12 kinnistul peavad olema müratasemed tagatud vastavalt KeM määrusele nr 71 või olukorrani kui otsustatakse maakasutust selliselt muuta, et tegemist ei ole enam müratundliku alaga.

Nõustume tähelepanekuga ja täiendame KSH aruannet vastavalt.

9. Harku 4 karjääri kohta on KSH-s kirjutatud järgnevat: „Alast u 170 m kaugusel asub lastehoid. ÜP järgi kavandatud pere- ja ridaelamumaa asub alast u 200 m kaugusel edelas. Umbes 100 m kaugusel kirdes on ühiskondlike hoonete maa-ala - ühiskondliku funktsiooni täitmist häirib karjääri lähedus tõenäoliselt oluliselt.“ Ja veel: „Kuigi kvantitatiivsel hindamisel sai kõrge prioriteedi, siis maakasutust ja elufunktsiooni analüüsides võiks sotsiaalsete mõjude poolest pigem saada madala prioriteedi, sest võrreldes teiste aladega on Harku 4 ala tunduvalt lähemal elurajoonidele ning sotsiaalsele taristule. Sotsiaalsete mõjude vaates oleks loogilisem arendada Harku karjääri pigem põhja ja loode, mitte lõuna suunas, kus on ruumiliselt planeeritud tihedam inimasustus ning kuhu tundub, et KOV suunab uut elu- ja äriefunktsiooni tekitamist.“ Amet nõustub, et Harku 4 karjäär tuleks hinnata madalaks prioriteediks, kuna alasse jäävad mitmed müratundlike hoonetega alad, kus ameti hinnangul võib olla raskendatud müra- ja vibratsioonitasemete tagamine.

Tähelepanek on teadmiseks võetud.

10. Jägala 4 karjääri kohta on KSH-s kirjutatud järgnevat: „Alal ega selle läheduses ei ole kehtivaid ega menetluses DP-sid, kuid uue ÜP eskiisi järgi on kaevandamisalale suhteliselt lähedale planeeritud uus elamuala. Umbes 300 m kaugusel, teisel pool Jägala jõge asub Jägala tiheasustusala. Seega jääb osa tiheasustusalast kaevandamise mõjualasse. Tiheasustusala põhjaossa, mis jääb kaevandamisalale kõige lähemale, on uue ÜP eskiislahenduse järgi kavandatud elamuarendus“ ja veel: „Ala sai kvantitatiivsel hindamisel kõrge prioriteedi, 5/5 kuid kuna kaevandamisala mõjualasse kavandatakse elukondliku funktsiooniga tiheasustusala, võiks võimalike sotsiaalsete mõjude tõttu prioriteeti madaldada keskmiseks.“ Amet nõustub, et Jägala 4 karjäär tuleks hinnata madalamaks prioriteediks kui seda on kõrge prioriteet, sest ala lähedusse planeeritakse uut elamuala ning ala läheduses asub tiheasustusala, kus võimalikud kaevandusest

levivad müra- ja vibratsioonihäiringud võivad muret tekitada.

Võtame tähelepaneku teadmiseks ja selgitame, et Jägala 4 ala on saanud lahenduses madala prioriteedi asemel keskmise prioriteedi, kuna alale on omistatud potentsiaal kõrgemargilise lubjakivi levikuks ja ala jääb valdavalt riigimaale. Tegemist on väga suure alaga, kus kõigepealt peab läbi viima täiendavad geoloogilised uuringud, et välja selgitada, kas ja mis ulatuses antud ala sees kõrgemargiline lubjakivi levib. Kaevandamisloa menetluses saab täpsemalt hinnata, kui lähedale jäävad taotletavast karjäärist olemasolevad ja planeeritavad tundlikud objektid ja milliseid leevendavaid meetmeid on tarvilik rakendada.

11. *Väo ala kohta on KSH-s välja toodud järgnev: „Alast u 750 m idas asub kortermajade kompleks. Üksikud kortermajad asuvad ka u 700 m kaugusel loodes, tootmishoonete vahel. Idas asub Tallinna vangla, mis jääb eeldatavast mõjualast välja“ Amet juhhib tähelepanu, et kui müratundlike hoonetega alad jäävad kaevandamisala ja tootmishoonete vahele, siis tasuks kaaluda hinnata, millised on nende koosmõjul tekitatavat müratasemed, vajadusel ka vibratsioonitasemed. Mõlema tekitatavat müra saab hinnata KeM määruses nr 71 toodud tööstusmüra alusel.*

Selgitame, et järgmises etapis loamenetluse käigus viiakse läbi müra modelleerimine, mille tulemusel selgub, kas müratasemeid ja vibratsioonitasemeid ületatakse või mitte. Kui tasemeid ületatakse, otsustatakse, kas loa väljastamisest keeldutakse või kohaldatakse leevendavaid meetmeid.

12. *Välja toodud on järgnev „Männiku 3 alast 250 m raadiuses asub 1 eluhoone, 250–500 m raadiuses eluhooneid ei asu (vt ka joonis 24)“ Ja siis: „Maakonna planeeringu tasandil läbi viidud mõjuhinnang ei näita, et olulist negatiivset mõju võiks avalduda. Ainsana tuleb praegu välja võimalik negatiivne mõju discgolfi raja kasutamisele.“ Ameti hinnangul võib kavandatav tegevus mõjutada 250 m raadiuses asuva elamuala normtasemeid. Seetõttu tuleks ka seal hinnata, millised müratasemed sinna levivad ja vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid.*

Selgitame, et järgmises etapis loamenetluse käigus viiakse läbi müra modelleerimine, mille tulemusel selgub, kas müratasemeid ja vibratsioonitasemeid ületatakse või mitte. Kui tasemeid ületatakse, otsustatakse, kas loa väljastamisest keeldutakse või kohaldatakse leevendatavaid meetmeid.

13. *Välja toodud on järgnev: „Peamine meede inimeste heaolu tagamiseks on, et seadusandja korrastab müraalase seadusandluse lähtuvalt piirkonna elanike huvidest. Kui keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määruses nr 71 ja sotsiaalministri 4. märtsi 2002. a määruses nr 42 toodud piirväärtused oleksid üheselt mõistetavad ja rakendatavad ka siis kui üldplaneeringuga on maa juhtotstarve kas maatulundusmaa või üldse määramata ning koosmõjude hindamisel võetakse arvesse ka transpordi- ja tööstusmüra omavahelist kumuleerumist, siis on üheselt selge, kui tugev on müratase ning kus ja milliseid leevendavaid meetmeid (nt müratõkked, ajalised piirangud, kiirusepiirangud vms) rakendada tuleb.“ Amet nõustub, et seadusandlus tuleks kõigile arusaadavamaks teha. Siiski juhhib amet tähelepanu, et seni kuni pole muutunud seadusandlus, kehtib praegu seaduses sätestatu ja seda tuleb ka tagada.*

Tähelepanek on teadmiseks võetud.

14. *KSH aruande eelnõus viidatakse sotsiaalministri 4. märtsi 2002. a määrusele nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ ja sotsiaalministri 17.05.2002. a määrusele nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“. Amet juhhib tähelepanu, et*

eelnimetatud määrused ei ole täna enam kehtivad. Edaspidi tuleb lähtuda rahvatervishoiu seaduses sätestatust.

Arvestame tähelepanekuga ja korrigeerime KSH aruannet.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ivan Sergejev

planeeringute asekanstsler

Agnes Lihtsa

+372 5819 0538 agnes.lihtsa@mkm.ee